

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

**Brisel nema nameru da posle Pariza
preispituje klimatske ciljeve**

DOVOLJNO OD EU?

U ovom broju:

**Dopune Ugovora o osnivanju Energetske
zajednice**

**ACER spreman za drugu fazu Remit-a
EU ETS šema zahteva hitnu reformu
Uspon i pad ČEZ-a**

**Evropa planira nepotrebne gasovode – think tank
“Ili-ili” u evropskoj strategiji za prirodni gas
Zamka oporavka cena nafte**

Predložene promene u Ugovoru o osnivanju Energetske zajednice

BEČ - Sekretarijat Energetske zajednice (EnZ) predložio je na sastanku Stalne grupe na visokom nivou EnZ 15. marta promene u Ugovoru o osnivanju EnZ, o čemu će Ministarski savet EnZ da se izjasni na svom sastanku u oktobru ove godine. „Iskustva iz 2015. jasno pokazuju da je reforma EnZ preko sekundarne legislative dostigla svoje granice i da je potrebno uneti nekoliko ključnih poboljšanja kroz promene u Ugovoru, saopšteno je iz Sekretarijata. Na sastanku je dogovoreno da se o tim predlozima dodatno raspravlja na sastanku ovog tela EnZ u junu, dok je od Sekretarijata zatraženo da vezano sa tim distribuira papire pre maja ove godine, dok bi sve strane trebalo da u aprilu pošalju svoje pisane stavove i primedbe.

U nastavku dajemo **nezvaničan** prevod, odnosno prikaz, nekih od predloga:

U članu 13. umesto formulacije: „Strane uvažavaju važnost Kjoto Protokola. Svaka Ugovorna Strana će nastojati da mu pristupi“, predlaže se da se unese stav kojim EnZ uvažavaju važnost Kjoto Protokola i (nedavnog) Pariskog sporazuma (o klimatskim promenama) uz obavezu Energetske zajednice da ih sprovede u skladu sa politikom i zakonodavstvom Evropske unije.

U članu 18. (u glavi vezanoj za aquis o konkurenciji) predlaže se unošenje novog paragrafa kojim se Sekretarijat ovlašćuje da održava stalni nadzor nad svim postojećim sistemima javne pomoći kod ugovornih strana. U skladu sa tim, članice EnZ bi bile u obavezi da obaveštavaju Sekretarijat o svakom planu pružanja nove pomoći i da prilikom njenog odobravanja uzmu u obzir stav Sekretarijata

Unutar naslova vezanog za stvaranje jedinstvenog tržišta energije, u članu 41, Sekretarijat predlaže unošenje novog stava kojim bi se predvidela zabrana da se između Strana uvedu restrikcije na kretanje kapitala u meri u kojoj to utiče na Mrežnu energiju EnZ.

Predlaže i unošenje novog poglavlja V u Naslovu IV : „Jedinstveno tržište i reciprocitet“. Njime bi se kompetencije Agencije za saradnju energetske regulatora (ACER) u pogledu odluka i preporuka vezanih za prekogranične situacije unutar Evropske unije proširile i na situacije na granicama EU i članica EnZ. U tim situacijama bi regulatorna tela zemalja članica EnZ dobila ista prava i ovlašćenja u ACER-u kakva imaju i regulatori zemalja članica EU.

U članu 76 (u oblasti vezanoj za donošenje odluka) predlaže se unošenje novog paragrafa 4: „Odluka o inkorporiranju Regulative usvojene od strane EU ima opštu primenu. Biće u celini obavezujuća i direktno se primenjuje kod svih Strana na koje se odnosi“.

Predlaže se unošenje novog paragrafa 3 u članu 91 (iz oblasti vezane za Implementaciju odluka i rešavanje sporova) kojim se Ministarski savet EnZ obavezuje da uzme u obzir mišljenje komiteta nezavisnih pravnika. U slučaju da odluka Ministarskog saveta ne bude u skladu sa mišljenjem tog komiteta, razlozi takvog postupka moraju biti obrazloženi u pismenoj formi.

Pre člana 92 predlaže se unošenje novog člana prema kome će Ugovorne strane biti dužne da preduzmu neophodne mere da sprovedu odluku Ministarskog saveta. U protivnom i ukoliko od Strane ne dobije zadovoljavajuće obrazloženje zašto ovu obavezu nije izvršila, Sekretarijat EnZ će imati pravo da zatraži od Ministarskog saveta da novčano kazni Stranu u skladu sa težinom kršenja propisa. **Bilten AERS, energy-community.org**

ACER spreman za drugu fazu Remit-a

LJUBLJANA - Za sada je 6.844 učesnika na tržištu registrovano za početak druge faze izveštavanje o transakcijama na veleprodajnim tržištima prirodnog gasa i električne energije u EU, kao i fizičkim podacima, od 7. aprila ove godine u skladu sa EU Regulativom o integritetu i transparentnosti energetskog tržišta (REMIT), koji u informaciji objavljenoj na portalu evropske Agencije za saradnju energetskih regulatora - ACER. To je bezmalo dva puta više od situacije kada je počela prva faza REMITa, u oktobru 2015. godine, prenosi agencija **Platts**.

Počev od 7.aprila, učesnici na tržištu dužni su da prijave ACER-u i sve ugovore zaključene mimo berze i nestandardne ugovore o isporukama, ugovore o zakupu kapaciteta i druge vezane osnovne podatke od operatera transportnih sistema, kao LNG i skladišnih kapaciteta, moraju biti prijavljeni ACER-u.

U skladu sa propisima usvojenim krajem 2014. godine, ACER-u je u prvoj fazi bilo omogućeno da prikuplja informacije vezane za transakcije na veleprodajnim tržištima energije, da analizira te podatke i prijavi sumnjive slučajeve kompetentnim Nacionalnim regulatornim telima u čijoj je nadležnosti istraga vezana za takve prakse i određivanje sankcija ako se prekršaj dokaže“. REMIT Pravila traže od trgovaca da prijave EU regulatornoj agenciji ACER pojediniosti o svim veletrgovinskim ugovorima za isporuke gasa i struje u EU za isti dan, dan unapred, dva dana unapred, vikend i na duži rok. Takođe i sve ugovore o trgovini derivativima, uključujući termiske, kao i primarne i sekundarne zakupe gasnih i elektroenergetskih kapaciteta, kao i njihovih derivativa.

ŠTA JE REMIT?

Uredba (EU) broj 1227/2011 Evropskog parlamenta i Veća od 25. oktobra 2011. o celovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (Regulation on wholesale energy market integrity and transparency - REMIT) uvodi jedinstveni evropski okvir na veleprodajnim tržištima električne energije i prirodnog gasa radi (a) Definisana zloupotrebe tržišta u pogledu manipulacije, ili pokušaja manipulacije tržištem i trgovanja na osnovu povlašćenih, ili insajderskih, informacija ; (b) Uvođenja eksplicitne zabrane zloupotrebe tržišta; (c) Osnivanja novog okvira za nadzor veleprodajnih tržišta s ciljem otkrivanja i sprečavanja manipulacije tržištem i trgovanja na temelju povlašćenih informacija (insajderskog podatka koji bi, da je javno objavljen, mogao značajno da utiče na formiranje cena na veleprodajnom tržištu) i (d) Definisana zabrana i sankcionisanja na nacionalnom nivou zloupotreba tržišta. Nacionalni regulator ima obavezu da obaveštava i pravovremeno registruje relevantne tržišne učesnike radi formiranja nacionalnog registra, da obezbeđuje primenu REMIT-a u skladu s dodeljenim istražnim ovlašćenjima, kao i onima vezanim za kažnjavanje tržišnih učesnika, garantuje zaštitu primljenih poverljivih podataka i u saradnji sa ostalim institucijama doprinese uspostavljanju celovitog, transparentnog tržišta. REMIT definiše sedam različitih tipova ponašanja tržišnih učesnika koji se mogu smatrati zloupotrebom tržišta, od kojih se prva tri odnose na trgovanje na temelju povlašćenih informacija, a ostala četiri predstavljaju manipulaciju tržištem. ACER ima ulogu prikupljanja podataka i nadzora nad veleprodajnim transakcijama unutar EU, Ukoliko proceni da postoje elementi potencijalne zloupotrebe tržišta, takve slučajeve će proslediti nacionalnim regulatorima radi daljnjih istražnih radnji.

Savet Evrope: Klimatski ciljevi EU su dovoljno ambiciozni

BRISSEL - Savet Evrope podvukao je na sastanku 17.-18. marta privrženost Evropske unije potrebi smanjenja na svom području emisija gasova sa efektom staklene bašte i povećanja udela obnovljivih izvora energije, kao i povećanja energetske efikasnosti „u skladu sa dogovorenim“ na sastanku ovog tela iz oktobra 2014.

Reuters ukazuje da je ovo kontroverzan stav, jer ga neke od članica tumače kao redefiniciju obaveza koje je EU u načelu preuzela na nedavnom samitu o klimatskim promenama u Parizu. Naime, posle Pariza, ekološke grupacije i neke od članica EU sa jakim udelom OIE u energetsom miksu, interpretirale su dogovor iz francuske prestonice kao potrebu da EU zaoštri svoje klimatske i energetske ciljeve za 2030. Međutim, izvori iz EU koje je konsultovao **Reuters** objašnjavaju da Evropska komisija strahuje od mogućnosti da se ponovo otvori mukotrpna rasprava o ciljevima za 2030, jer bi to izbacilo iz koloseka ovogodišnju debatu o teškoj temi raspodele tih ciljeva među 28 članica Unije, posebno bloka predvođenog Poljskom koji je energetski oslonjen na uglj.

Energetski sektor zamrznuo emisije CO2

PARIZ - Emisije ugljendioksida u svetu iz energetskeg sektora nisu se povećale ni tokom 2015., što je trend koji se beleži već drugu godinu zaredom. Ovo je prvi put u poslednjih četrdeset godina da se stagnacija emisije gasova staklene bašte iz energetskeg sektora evidentira i drugu godinu zaredom, uz istovremeni nastavak ekonomskog rasta. Godine 2014. i 2015. emisija CO2 iz energetskeg sektora dostigla je nešto više od 32 milijarde tona, navodi Međunarodna agencija za energiju - IEA, a svetski bruto društveni proizvod po podacima Međunarodnog monetarnog fonda uvećan je za 3,4%, odnosno za 3,1%. Vrlo značajna stagnacija emisije CO2 evidentirana je u SAD i u Kini zahvaljujući zameni uglja gasom, navodi se u izveštaju IEA i konstatuje da je to znak da je moguće pomiriti privredni rast i borbu protiv globalnog zagrevanja.

Ne bih rekao

- kaže glavni klimatski pregovarač

LONDON - Glavni pregovarač za klimatsku politiku Evropske unije rekao je da je on otvoren za dogovore o povećanju cilja smanjenja emisija ugljendioksida od 40%, koji je EU postavila za zemlje članice kao celinu za 2030, što londonski **Guardian** tumači kao odudaranje od zvaničnog stava Evropske komisije. Nedelju dana ranije, naime, Evropska komisija je odbacila mogućnost bilo kakvog povećanja dogovorenog cilja smanjenja emisija CO2, što je izazvalo revolt kod nekoliko zemalja članica i grupacija zelenih u celini. **Guardian**, međutim, citira odgovor na te

kritike EU direktora za klimatsku strategiju, Artura Runge-Mecgera: „Pitanje nivoa ambicija za 2030 je otvoreno, dok god je obavezujući cilj EU definisan kao smanjenje od najmanje 40% emisija gasova staklene bašte“.

EU šema za trgovanje dozvolama za emisije zahteva hitnu reformu

BRISEL - Šema trgovanja emisijama CO₂ (ETS) dovodi u rizik na hiljade radnih mesta u čeličanicama, hemijskoj industriji, proizvodnji đubriva i sektoru prerade nafte, rekao je Marcin Bodio, čelnik Centralnoevropskih energetskih partnera (CEEP), organizacije koja zastupa interese kako energetskog, tako i sektora energetski intenzivne industrije zemalja Srednje Evrope. On dodaje da je Pariski sporazum pokazao da je predlog EU o smanjenju emisija CO₂ za 40% do 2030. u odnosu na nivoe iz 1990. bio i najambiciozniji zavet koji se čuo na samitu o klimi. Ako bi se to prevelo na emisije po toni na glavu stanovnika, onda bi u 2030. na svakog stanovnika otpadalo manje od pet tona emisija CO₂, naspram bezmalo 12 tona koliko bi se ispuštalo u atmosferu u SAD, ilustruje Bodio. On dodaje da, koliko god ovi ciljevi bili plemeniti, oni nose i svoju cenu, posebno u zemljama članicama EU sa manjim prihodima. Prema podacima Eurostata, ekonomski procepi između EU-15 i (manje razvijenih) EU-11 zemalja, teško da se izmenio u poslednjih 10 godina u korist EU-11 članica. „To je pravi Evropski problem koji zahteva rešenje bez odlaganja, jer su u EU-11 očajnički potrebne nove investicije. A teško da su one moguće u energetski intenzivnim industrijama tih zemalja u svetlu sadašnje klimatske politike“. Pri tom će, prema rečima Bodio, predstojeća implementacija mehanizma rezerve za stabilizaciju tržišta (MSR) problem učiniti samo još težim. Pitanje je, dodaje on, da li je EU uistinu potrebno da cene dozvola za CO₂ porastu pod režimom MSR. Prema kalkulacijama CEEP, visoke cene za CO₂ nisu neophodne da bi se postigli ciljevi smanjenja emisija za 2030, jer su oni za 2020. već praktično ostvareni u 2013. uz postojeće (niske) cene dozvola za emisije. Jedini efekat podizanja cena za ispuštanje CO₂ biće krah naših energetski intenzivnih industrija i njihov egzodus van granica EU, uz hiljade radnika bez posla, konstatuje Bodio, a prenosi **EurActiv**.

Preko milion ljudi radi u OIE sektoru u Evropi

BRISEL – Sektor obnovljive energije u Evropi zapošljavao je u 2014. godini više od milion ljudi, uz obrt od oko 144 milijarde evra, pokazuje novi izveštaj objavljen u EurObserv'ER-u, telu koje prati trendove u ovom sektoru evropske energetske privrede. Prema podacima iz izveštaja, energija vetra je bila glavni pokretač zapošljavanja i rasta u sektoru. Ukupno je u 12 zemalja Evropske unije zabeležen rast uz preko 12 GW novih instaliranih kapaciteta. U tom sektoru OIE je u 2014. radilo 324.000 ljudi, dok je vrednost obrta iznosila preko 48 milijardi dolara, prenosi portal Evropske komisije. **ec.europa.eu**

EU Sistem Trgovine Emisijama – EU ETS

EU ETS predstavlja sredstvo za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte iz industrijskog sektora na ekonomski efikasan

način. Uključuje više od 11.000 postrojenja za proizvodnju električne energije i industrijskih postrojenja u 31 državi i sada pokriva oko 45% emisija gasova sa efektom staklene bašte EU.

EU ETS funkcioniše po principu 'cap and trade'. 'Cap', ili ograničenje, predstavlja ukupnu količinu određenih gasova sa efektom staklene bašte koja može biti emitovana od strane fabrika, elektrana i drugih postrojenja u okviru sistema. Vrednost "cap" se tokom vremena smanjuje što vodi i smanjenju emisija. U okviru "cap"-a, kompanije dobijaju ili kupuju emisione jedinice sa kojima mogu da trguju među sobom shodno potrebama. Takođe, u mogućnosti su da na međunarodnom tržištu kupe ograničeni broj kredita koji proističu iz projekata koji doprinose smanjenju emisija širom sveta. Ograničenje ukupnog broja emisioh jedinica koje su dostupne na tržištu osigurava njihovu vrednost. Na kraju godine, postrojenja moraju da osiguraju dovoljno emisioh jedinica kako bi pokrili njihove ukupne godišnje emisije gasova sa efektom staklene bašte. U suprotnom nameću se oštre kaznene odredbe. U slučaju da kompanija uspešno smanji godišnje emisije, ima pravo da zadrži višak emisioh jedinica koje se mogu iskoristiti za podmirivanje budućih potreba ili za prodaju drugim kompanijama. Fleksibilnost koju omogućava trgovina odnosi se na činjenicu da se emisije smanjuju u slučaju kada je taj trošak smanjenja isplativiji.

Prema podacima iz izveštaja, energija vetra je bila glavni pokretač zapošljavanja i rasta u sektoru. Ukupno je u 12 zemalja Evropske unije zabeležen rast uz preko 12 GW novih instaliranih kapaciteta. U tom sektoru OIE je u 2014. radilo 324.000 ljudi, dok je vrednost obrta iznosila preko 48 milijardi dolara, prenosi portal Evropske komisije. **ec.europa.eu**

Uspon i pad České Energetické Závody

PRAG – Prošli su dani kada je češka državna elektroenergetska kompanija bila toliko moćna da je matičnu zemlju znao da prati nadimak ČEZ Republika, piše portal *bneIntellinews*, odslikavajući preko priče o usponu i padu ovog srednjeevropskog kolosa muke sa kojima se suočavaju bezmalo sve firme koje posluju u ovom sektoru energetske privrede. Vrhunac moći ČEZ je dostigao u maju 2012. godine, da bi od tada njena tržišna vrednost krenula na dole i zaključno sa martom ove godine bila prepolovljena. Razlog je prvenstveno u padu cena električne energije i činjenici da 50% prihoda ČEZ ostvaruje upravo od segmenta proizvodnje i

prodaje struje. U svetlu podatka da su proizvodni kapaciteti kompanije predominantno fiksne troškovne prirode, sa 85% njih vezanih za lignit, nuklearnu i hidro energiju, ČEZ praktično ostaje sudbinski vezan za kretanja cena na veleprodajnom tržištu. Velike investicione banke, poput Goldman Sachsa su te trendove uočili na vreme, pa su još prošlog septembra savetovali investitorima da se ratosiljaju akcija ČEZ-a, sa procenom da će ova situacija nastaviti da se pogoršava do 2018, bez obzira što američka banka smatra da će cene struje u međuvremenu lagano da se oporavljaju. Analitičari koje citira ovaj portal navode da je ČEZ bio zavarano visokim cenama struje između 2005. i 2008. kada je njegova analitička služba propustila da proceni da je upravo to vreme bilo za ulaganja u subvencionisane obnovljive izvore, umesto što je tada nastavila sa investicijama u elektrane na prirodni gas, koje su prema današnjim prilikama na tržištu iako nove, već neprofitabilne. Investitori su tada „hedžovali“ (osiguravali terminskim ugovorima) cene za isporuke za tri do pet godina, pa sada sa istekom ovih rokova počinju da osećaju muke. Doduše, ČEZ je od ove godine krenuo sa većim ulaganjima u OIE sektor u Nemačkoj, ali baš kada je vlada u Berlinu odlučila da smanji velikodušan sistem subvencija u zelenu energiju u zemlji.

Vattenfall beži od uglja

STOKHOLM - Švedska energetska kompanija Vattenfall primila je ponudu za kupovinu njene nemačke termoelektrane na uglal i rudnika lignita od češke rudarske firme Vršanská uhelná, dela rudarske grupacije Czech Coal. Detalji ponude se ne navode.

Iako je krajem 2015. predala neobvezujuću ponudu i iskazala veliki interes za preuzimanje istih nemačkih elektrana i rudnika, najveća češka energetska kompanija ČEZ je na kraju odustala od kupovine, ne navodeći detaljnije razloge, javlja češki dnevnik *Prague Monitor*.

Evropa planira nepotrebne gasovode – think tank

LONDON - Ugledna međunarodna think tank organizacija E3G, posvećena analizi pitanja klimatske i energetske politike dolazi u ovomesečnom izveštaju do ocene da planirani gasovodni kapaciteti i terminali za uvoz utečjenog prirodnog gasa u Evropi ne prate projekcije koje energetskom sektoru u naredne dve dekade donose utvrđeni klimatski i energetske ciljevi. Drugim rečima, potrošnja prirodnog gasa u 2030. godini biće za 30 do 55 odsto manja od kapaciteta za do tog datuma planirane nove gasovodne mreže, konstatuje ova nezavisna institucija sa centralom u Londonu i ograncima u desetak svetskih centara. Eksperti **E3G** došli su do podatka da će planirana gasna infrastruktura, ako se sagradi, uvećati uvozne kapacitete EU za prirodni gas za 58 odsto do 2030. Istovremeno, EU planira da do te godine smanji putem energetske efikasnosti potrošnju energije za 30%. Noseći zaključak izveštaja pod naslovom „Više bezbednosti uz manje troškove: Mudriji pristup pitanju evropske gasne infrastrukture“ je da su potrebe za novim kapacitetima ograničene i da je potrebno revidirati i smanjiti planove za čak 80 odsto, čime bi se uštedelo rasipanje 11,4 milijarde evra.

“Ili-ili” u evropskoj strategiji za prirodni gas - Analiza

VAŠINGTON - Evropska komisija ima samo dve opcije kada je u pitanju njena dugoročna strategija orijentacije na najčistije fosilno gorivo - prirodni gas: Ili da kompletira interno tržište energije kojim bi dala iste mogućnosti izbora svim zemljama i pitanje sigurnosti snabdevanja prepustila akterima na tržištu uz prihvatanje posledica takve odluke, ili da regulativnim merama određuje energetske miks, navodi ekspert iz američke think tank organizacije **Brookings**, Tim Boersma. On ocenjuje da se Komisija „zaglavila“ u formulisanju strategije za prirodni gas između zakona tržišta i pretenzije da regulativnom merama usmeri njegove tokove. Ukoliko bi gas bio prepušten signalima ponude i potražnje na tržištu, najkonkurentiji izvori bi uvek izlazili kao pobednici. U Evropi, to konkretno znači da bi prevladao ekonomski i cenovno najpovoljnija ponuda ruskog i norveškog, a potom i alžirskog gasa. To, samo po sebi, dovodi u sukob jednu od osnovnih postavki energetske strategije EU - diversifikaciju izvora snabdevanja (tačnije, smanjenje zavisnosti od ruskog gasa) i ključni cilj liberalizacije tržišta kako bi kupci dobili najpovoljniju ponudu, navodi Boersma. Ako takav epilog ne odgovara Evropskoj komisiji, onda bi ona to trebalo i da kaže, ali i da objasni na koga će da padne teret većih troškova koje donosi druga opcija.

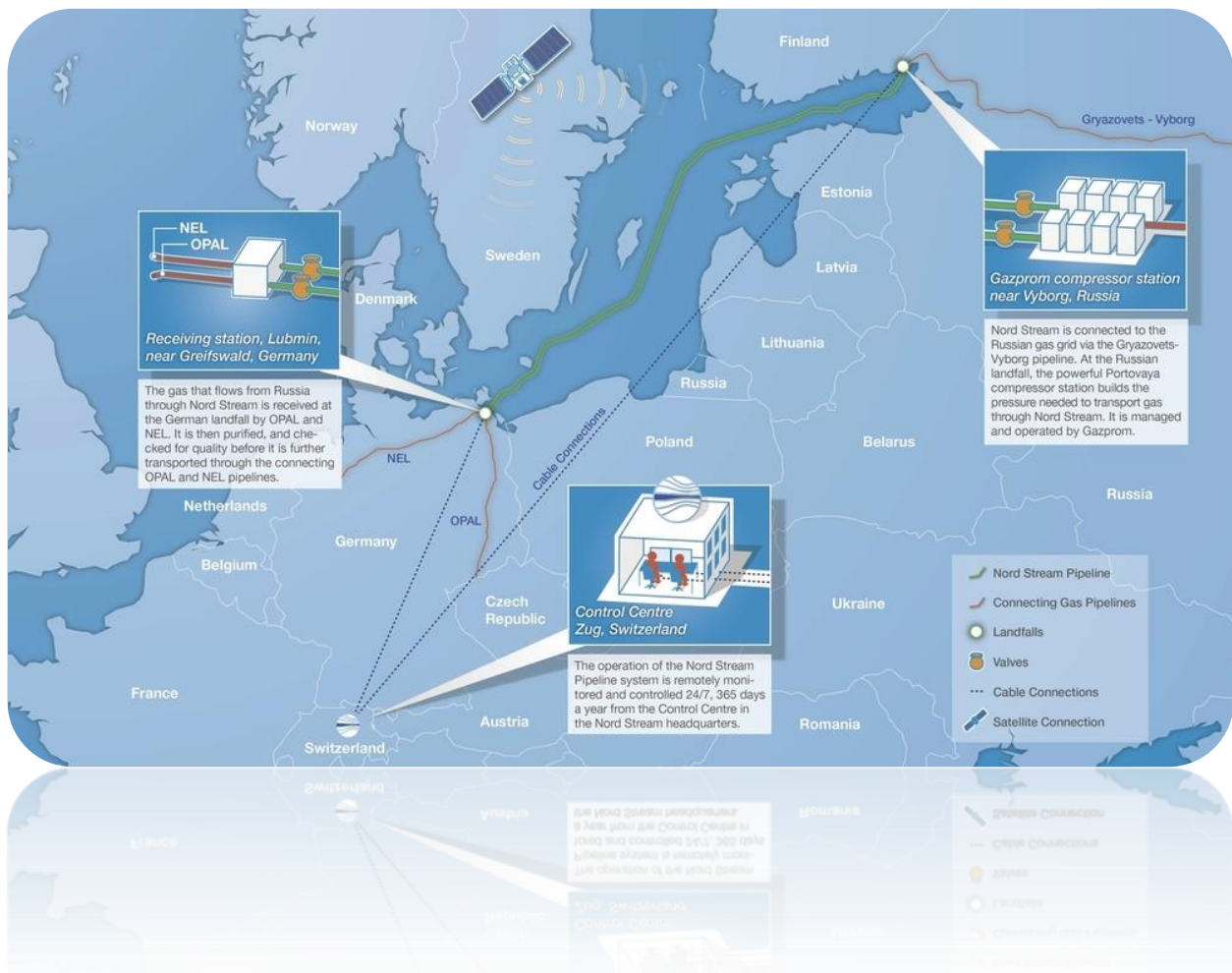
S druge strane, ukoliko prirodni gas uistinu postane čisto gorivo kojim Evropa želi da premosti svoje klimatske pretenzije, onda Brisel mora da osetno podigne cenu emisija ugljen-dioksida, kako bi opcije korišćenja jeftinog uglja učinila ekonomski neatraktivnim. Drugim rečima, sam stav EU da prirodni gas može da igra značajnu ulogu nema mnogo smisla bez uspostavljanja dugoročne strategije energetske tranzicije, konstatuje ovaj autor.

“EU mora da izgradi realnu perspektivu za buduće tržište prirodnog gasa koje želi i kakvu ulogu ta energetska sirovina može da ima u stvaranju nisko-ugljenične ekonomije. U tom svetlu ostaje pomenuti izbor: Ili zaokružiti interno tržište energije, ili zatvoriti ovaj projekat i regulativom odrediti izgled energetske miksa. Ako se zaglavi između te dve opcije - epilog je ćorsokak“, konstatuje Boersma.

Novo pismo zemalja centralne i istočne Evrope i prvi put Hrvatske protiv Severnog toka 2

BRISSEL - Osam vlada Evropske unije potpisali su pismo protiv gradnje gasovoda Severni tok 2, koji bi trebalo da udvostruči količine prirodnog gasa koje Rusija direktno može da transportuje do Nemačke, saznala je i objavila u sredu agencija **Reuters** uvidom u taj papir. Pismo, adresirano na predsednika Evropske komisije, Žan-Kloda Junkera, ponovo otvara raspravu koja ide protiv interesa i velikih kompanija vodeće evropske ekonomije, Nemačke, a štiti pozicije centralnih i istočnih država EU. Potpisnici pisma konstatuju da će taj projekat, ako se realizuje, izazvati „potencijalno destabilizujuće geopolitičke posledice“. Iz Komisije nisu želeli da potvrde da su primili pismo. Ranije ovog meseca je iz „vlade“ EU konstatovano da projekat Severni tok 2 „može da izazove određene rizike po energetska bezbednost regiona centralne i istočne Evrope“.... „jer će snažno uticati na razvoj

tržišta i šablone tranzita (gasa) u regionu“. Kopija pisma, koju je video Reuters, nosi potpise premijera Češke Republike, Estonije, Mađarske, Letonije, Poljske, Slovačke, Rumunije i predsednika Litvanije. **Energetika-net** je u četvrtak potvrdila da je i Hrvatska potpisala ovo pismo „strahujući da će izgradnja ovog gasovoda umanjiti atraktivnost njenog projekta LNG terminala na Krku“. Severni tok 2 je u decembru bio takođe jedna od vrućih tema samita Saveta Evrope, kada je drugo pismo sličnog sadržava poslato Komisiji.

Zamka oporavka cena nafte - ekspert

LONDON - Oporavak cena nafte naveo je mnoge aktere na tržištu, kao i konsultante i eksperte na zaključak, da je najniži nivo cena ove sirovine već dostignut. Sa tom konstatacijom, uz stidljivu ogradu „možda“, u najnovijem martovskom pregledu tržišta oglasila se i Međunarodna agencija za energiju. Takođe, povećana potrošnja benzina u SAD i manja globalna proizvodnja, s poremećajima u isporukama iz zemalja članica OPEC-a, gotovo da su anulirali efekat informacije da će nepristajanje Irana na zamrzavanje proizvodnje praktično obesmisлити predstojeći sastanak zemalja OPEC-a i ne OPEC-a, kaže Ole Hansen, šef sektora za robna tržišta u Saxo Banci. "Oporavak na nivo od oko 40 dolara za barel može postati kontraproduktivan ako 'povuče' povećanje proizvodnje iz američkih naftnih škriļjaca i to u trenutku kada se globalna zagašenost na tržištu nafte tek počela da

smanjuje. Tu je i rizik da je tržište požurilo s reakcijama s obzirom na fundamentalne pokazatelje, pa ponovno može doći do snažnog povlačenja. A onda dolazimo do činjenice da analize pokazuju da institucionalni ulagači i fondovi drže rekordne duge pozicije za WTI i Brent tipove sirove nafte, odnosno 726 miliona barela nafte je u vlasništvu ulagača koji čekaju rast cena", kaže Hansen. wpcserbia.rs

Novi udarac Obame američkoj naftnoj privredi

VAŠINGTON - Administracija odlazećeg američkog predsednika Obame iznenadila je naftnu privredu odlukom da u utorak odbaci plan otvaranja američkog atlantskog podmorja za poslove istraživanja i proizvodnje nafte i gasa. Odluka je izazvala aplauze vlasti priobalnih američkih država, a posebno iz krugova ekoloških organizacija, pod

čijim pritiskom je Obama novembra prošle godine odlučio i da odbije dozvolu za gradnju mamutskog sistema naftovoda Keystone XL, kojim je trebalo da se dnevno transportuje 800.000 barela kanadske teške nafte do tekasaških terminala na obali Meksičkog zaliva. Ovonedeljna odluka je međutim odmah naišla na osudu američke naftne privrede, koju su je ocenili kao ustupak pred „ekstremistima koji žele da zaustave proizvodnju nafte i gasa u SAD i tako izazovu skok cena tih energenata na račun američkih potrošača“. Zvanične procene su da ispod američkih voda Atlantika leži potencijal od 3,5 milijardi barela nafte i 30 biliona kubnih stopa prirodnog gasa. The Wall Street Journal međutim relativizuje odluku Obame, koji u januaru iduće godine izlazi iz Bele kuće i konstatuje da njegov naslednik, posebno ako to bude republikanac, može da vrati na snagu plan ministarstva unutrašnjih poslova o prodaji zakupa na istraživanje i proizvodnju nafte u Atlantskom okeanu u periodu od 2017. do 2022. godine.

wpcserbia.rs